

O MÂNĂ DE FRUNZE

În anul 1919, bunicul lui Edgar, care era din naștere o țară mai ciudat, cumpărase pământul și toate construcțiile înălțate acolo de la un om pe care nu-l mai întâlnise niciodată, un bărbat pe nume Schultz, care, la rândul lui, cu cinci ani în urmă, părăsise o echipă de tăietori de lemne după ce văzuse cum se rupsesse lanțul unei sănii pline cu bușteni. Douăzeci de tone de arțari se rostogoliseră atunci, îngropând sub ele un bărbat care se afla în locul de unde tocmai plecase Schultz un pic mai devreme. În timp ce se muncea să înlătore stiva de lemne pentru a scoate de dedesubt rămășițele sărmanului om, Schultz își amintise de o bucată de pământ pe care o văzuse la nord-vest de Mellen. În dimineața după ce semnase actele, pornise călare pe unul din poneii lui de-a lungul drumului forestier înspre noua lui proprietate, alesese un loc într-un luminiș din josul unui deal și, până la căderea serii, înălțase deja un grajd din stâlpi cât de cât funcțional. În ziua următoare își recuperase și celălalt ponei, umpluse un car cu provizii și astfel se întorseseră toți trei la ferma lui improvizată. Schultz mersese pe jos, ținând în mână frâiele căluților care trăgeau carul, ascultând scârțâitul osiilor neunse. În primele câteva luni, dormise împreună cu poneii în șopronul de lemn și, nu de puține ori, auzise în vis pocnetul lanțului care lega încărcătura de arțari.

Se străduise din răsputeri să își câștige traiul crescând vaci de lapte. În cei cinci ani în care muncise pământul, defrișase un teren de douăzeci și cinci de pogoane și mai asanase încă unul. Cheresteaua de la copacii pe care îi tăiasă o folosise pentru a-și ridica o latrină, un hambar și o casă, exact în ordinea asta. Ca să nu mai fie nevoit să își care apă de afară, își săpase fântâna în groapa care avea să devină pivnița casei. Ajutase la ridicarea de hambare peste tot, de la Tannery Town până la Park Falls, ca să aibă de unde să primească și el la rândul lui ajutor la nevoie.

Zi și noapte scotea rădăcini din pământ. În acel prim an, greblase și boronise de atâtea ori câmpul din partea de sud, încât până și poneii păreau să se fi saturat. De-a lungul hotarelor terenurilor înălțase movilițe din pietre și, cu ajutorul cioturilor de copaci, aprinsese niște focuri atât de mari, încât se vedeau tocmai din Popcorn Corners – cel mai apropiat oraș, asta dacă îl puteai numi oraș – și chiar din Mellen. Din piatră și ciment, reușise să construiască un mic siloz, mai înalt decât hambarul, dar nu mai apucase să îi facă și acoperișul. Fiersese un amestec din lapte, ulei de in, rugină și sânge, pe care îl folosise pentru a-și vopsi în roșu hambarul și latrina. Pe câmpul din sud plantase iarbă pentru fân, iar pe cel din vest, porumb, asta pentru că terenurile dinspre apus erau mai umede și porumbul creștea mai repede acolo. În timpul ultimei veri petrecute la fermă, ajunsese chiar să angajeze doi bărbați din oraș. Dar, cu puțin timp înainte de venirea toamnei, se petrecuse ceva – nimeni nu prea știa ce anume – și culesese de timpuriu o recoltă sărăcăcioasă, își scosese la licitație vitele și ferma, după care se mutase, toate astea în doar câteva săptămâni.

La momentul respectiv, John Sawtelle călătorea spre nord fără ca măcar să-i treacă prin cap sau să aibă cea mai mică intenție să cumpere o fermă. De fapt, își pusese sculele de pescuit în automobilul Kissel și îi spusese lui Mary, soția lui, că pornea să îi ducă un puiut de câine unui bărbat pe care îl întâlnise în ultima

lui călătorie. Lucru cât se poate de adevărat atunci când plecase. Ceea ce nu-i zisese însă nevastei era că avea în buzunar o zgardă de rezervă.

În primăvara aia, pe când era în călduri, cățeaua lor, Violet, un animal bun, dar cam sălbatic, săpase o gaură pe sub gard și o luase la goană pe străzi cu gândul să aibă o aventură. Așa se treziseră ei în curtea din spate cu o haită de șapte cățeluși. Ar fi putut să dea puii unor străini și bănuia că exact asta ar fi ajuns să facă, dar ideea era că îi plăcea să aibă căței prin preajmă. Îi plăcea asta la modul primitiv, obsesiv. Violet era primul câine pe care îl avusese vreodată, iar puiții ei erau primii cu care își petrecuse timpul și care îl lătrau, îi molfăiau șireturile pantofilor și îl priveau în ochi. Noaptea asculta discuri și stătea pe iarbă în spatele casei și, în vreme ce vorbea cu Mary, îi învăța pe căței tot felul de trucuri pe care aceștia le uitau imediat. Erau proaspăt căsătoriți, sau pe aproape. Stăteau acolo ore întregi, iar astea erau cele mai fericite ore din viața lui de până atunci. În astfel de nopți, se simțea legat de ceva important și din vechime, un lucru pe care nu îl putea numi.

Dar nu îi plăcea deloc ideea de a încredința vreunul dintre cățelușii lui Vi unui străin, care era posibil să nu se-ngrijească de animale. Cel mai bun lucru ar fi fost să îi poată da pe undeva prin împrejurimi, astfel încât să nu piardă legătura, să îi vadă crescând, chiar și de la distanță. Cu siguranță, s-ar fi găsit cu ușurință vreo șase copii care să-și dorească un cățeluș. Poate că oamenii s-ar fi gândit că era ciudat, dar nu i-ar fi deranjat dacă i-ar fi rugat să vadă căței din când în când.

Pe atunci, plecase cu mașina împreună cu un prieten la Chequamegon, un loc destul de îndepărtat, dar numai bun pentru pescuit. În plus, Liga Anti-Cârciumi nu ajunsese până în pădurile din nord – și nici nu era probabil să ajungă – iar asta reprezenta încă un lucru care îi plăcea la zona asta. Se opriseră la

Scorbura, în Mellen, unde ceruseră o bere. În vreme ce vorbeau, pe lângă ei trecuse un bărbat urmat de un câine mare, cenușiu cu alb, cu pete mari cafenii, o corcitură de ciobănesc cu husky sau ceva de genul ăsta, un animal de viță nobilă cu pieptul lat și cu spatele impunător, care dădea voios din coadă. Toți oamenii din cârciumă păreau să îl cunoască pe câinele care se preumbla de colo, colo în vreme ce îi saluta pe patroni.

- E un animal tare frumos, remarcase John Sawtelle urmărindu-l cum trecea printre oameni în căutare de alune și de felii de carne uscată.

Pentru a putea face cunoștință, se oferise să îi cumpere stăpânului câinelui o bere.

- Îl cheamă Captain, îl informase bărbatul pe când îi făcea semn cârciumarului să ia banii. Cu berea în mână, fluierase scurt, chemându-l pe câine în direcția lui. Cappy, salută-l pe omul ăsta!

Captain se uitase în sus și ridicase laba să dea noroc.

Primul lucru care îl impresionase pe bunicul lui Edgar fusese acela că era un câine masiv. Al doilea era ceva mai puțin palpabil - ceva legat de ochii lui, de felul în care li se întâlneau privirile. Pe când îi strângea laba lui Captain, John Sawtelle fusese străfulgerat de o idee, de o viziune. În ultima vreme, își petrecuse atât de mult timp alături de cățeluși, încât și-l imaginase pe Captain însuși drept un cățeluș. Apoi se gândise la Vi - care era cel mai bun câine pe care îl cunoscuse până atunci - și la ideea de a-i împerechea pe Captain și pe Vi într-un singur câine, un puiuț, dar ăsta era un gând nebunesc, fiindcă și așa avea mult prea mulți câini pe cap. Dăduse drumul labei lui Captain și câinele se îndepărtase călcând apăsător. John Sawtelle se întorsese la bar și întrebase unde se putea găsi știucă, încercând astfel să alunge viziunea. Nu dăduseră de Lacul Clam și erau foarte multe lacuri mici pe-acolo.

În dimineața următoare se întorseseră în oraș pentru a lua micul dejun. Bufetul se găsea peste drum de primăria din Mellen,

o clădire mare și pătrătoasă, cu o fațadă ca o cupolă îndreptată spre stradă. Dinaintea ei era o fântână albă cu apă potabilă cu trei caturi, pe care se aflau un bol de piatră la înălțimea unui om, încă unul mai jos pentru cai și un castron aproape de pământ, al cărui scop nu era foarte clar. Tocmai se pregăteau să intre în restaurant, când, de după colț, se ivise un câine care trecuse pe lângă ei cu nonșalanță. Era Captain. Se deplasa cu o ușurință uimitoare pentru un câine atât de solid, ridicându-și și coborându-și labele ca și cum ar fi fost suspendate cu niște sfori invizibile, vâslind abia schițat pentru a schimba direcția. Bunicul lui Edgar se oprise în ușa restaurantului, privind. Când ajunsese în fața primăriei, Captain o cotise spre fântână și începuse să pleoscaie din bolul de piatră cel mai aproape de pământ.

- Haide, îl chemase prietenul lui. Mor de foame!

De pe aleea din spatele primăriei își făcuse apoi apariția o cățea urmată de alți șase cățeluși. Ea și Captain executaseră un adevărat ritual de curtare, mirosindu-se pe la spate și împungându-se cu botul în blana de pe grumaz, în vreme ce cățelușii se învârteau printre picioarele lor. Captain se aplecase spre cei mici și, băgându-și botul pe sub burțile lor, îi rostogolise unul câte unul. Apoi o luase la fugă în josul străzii și se întorsese lătrând. Cățelușii îl urmaseră. În decurs de câteva minute, îi adusesse înapoi la fântână, să o înconjoare împreună de câteva ori, în vreme ce mama se întinsese pe pajiște și privea gâfâind.

O femeie cu șorț ieșise pe ușa restaurantului, se strecurase pe lângă cei doi bărbați și privise spre primărie.

- ăsta-i Captain cu doamna lui, spusese ea. În ultima săptămână, s-au tot întâlnit aici în fiecare dimineață. De când cățelușii lui Violet s-au făcut destul de mari să poată umbla.

- Ai cui căței? întrebase bunicul lui Edgar.

- Păi, ai lui Violet. Femeia se uitase la el de parcă ar fi fost tâmpit. Căteua mamă. Aia de colo.

– *Eu am* o cățea pe nume Violet, replicase el. Și chiar acum are acasă niște căței cam de aceeași vârstă.

– Ei, ca să vezi, răspunsese femeia fără cea mai mică urmă de interes.

– Vreau să spun, nu crezi că e un fel de coincidență? Să dau peste o cățea pe care o cheamă la fel ca pe a mea și care să aibă căței de aceeași vârstă?

– Nu știu ce să zic. Se poate ca astfel de lucruri să se întâmple tot timpul.

– Iată o coincidență care se întâmplă în fiecare dimineață, se băgase-n vorbă prietenul lui. Mă trezesc, mi-e foame, iau micul dejun. Uimitor!

– Ia-o înainte, îi spusese John Sawtelle. Oricum mie nu mi-e prea foame.

După asta, coborâse în strada prăfuită și traversase spre primărie.

Când, în cele din urmă, se așezase să ia micul dejun, chelnerița tocmai venea la masa lor aducând cafea.

– Dacă tot te interesează atât căței aiștia, Billy ar putea să îți vândă unul, zisese ea. Și așa nu prea poate să îi dea pentru că sunt foarte mulți câini pe aici.

– Cine-i Billy?

Femeia se întorsese și-i făcuse semn înspre teighea. Acolo, pe unul dintre tabureți, ședea stăpânul lui Captain și bea o ceașcă de cafea citind ziarul *The Sentinel*. Bunicul lui Edgar îl invitase să li se alăture. Pe când se așezau, îl întrebase pe Billy dacă într-adevăr căței erau ai lui.

– Unii dintre ei, răspunsese Billy. Cappy s-a împerecheat cu bătrâna Violet. Trebuie să găsec unde să duc jumătate din haită. Dar cred că de fapt îi voi păstra. Cap ține la ei și, de când Scout al meu a fugit vara trecută, nu am mai avut decât un câine. Se simte singur.

Bunicul lui Edgar îi povestise despre cățelușii lui și despre Vi, înșirându-i calitățile, iar apoi se oferise să-i dea un cățel în schimbul unuia de-al lui. Îi spusese lui Billy că putea alege mai întâi cățelușul lui Vi, și pe urmă puiuțul lui Captain cu care să facă schimbul, deși cel mai bine ar fi fost să fie mascul, dacă lui îi era totuna. Apoi se gândise puțin și își revizuisese propunerea: avea să ia cel mai *deștept* cățel al lui Cap pe care voia să i-l dea Billy, fără să-i pese dacă era femelă sau mascul.

– Dar parcă ideea era să reduci numărul de căței de la tine de-acasă, nu? intervenise prietenul lui.

– Am spus că le voi găsi cățeilor o casă. Nu-i chiar același lucru.

– Nu cred că Mary va vedea lucrurile astfel. Am eu așa o bănuială.

Billy sorbise din cafea și spusese că, deși era interesat, avea ceva rezerve în a străbate întreg Wisconsinul doar ca să-și aleagă un cățel. Masa lor era aproape de fereastra mare din față, de unde John Sawtelle îi putea vedea pe Captain și pe puii lui rostogolindu-se prin iarba. Îi privise o vreme, apoi se întorsese spre Billy și îi promisese că va alege el cel mai bun cățel al lui Vi și i-l va aduce – mascul sau femelă, la alegerea lui Billy. Iar dacă lui Billy nu avea să îi placă, nu se mai făcea nici un schimb și cu asta, basta.

Așa se pomenise John Sawtelle în acel septembrie conducând spre Mellen, cu un cățel într-o cutie și cu o undiță pe bancheta din spate, pe când fluiera o melodie veselă. Se hotărâse deja să-și boteze noul cățel Gus, asta dacă numele avea să i se potrivească.

Billy și Captain îl îndrăgiseră de îndată pe cățel. Cei doi bărbați merseseră în curtea din spate a lui Billy pentru a discuta despre calitățile fiecăruia dintre căței lui Captain și, la un moment dat, unul venise spre ei împiedicându-se, iar asta decisese lucrurile. John Sawtelle îi pusese zgarda de rezervă cățelului și își petrecuseră după-amiaza parcați pe marginea unui lac, pescuind.

Gus mâncase bucăți de pește fript pe băț și dormiseră împreună în fața unui foc, cu zgarda legată cu o sfoară de cureaua lui John.

În ziua următoare, înainte de a pleca spre casă, bunicul lui Edgar se gândise să conducă puțin prin împrejurimi. Zona aia reprezenta un amestec interesant: bucățile defrișate arătau groaznic, dar părțile rămase intacte erau deosebit de atrăgătoare. Precum cascadele. Și precum câteva dintre fermele din partea de vest. În special, dealurile împădurite din nordul orașului. În plus, puține lucruri îi plăceau mai mult pe lume decât plimbările cu automobilul Kissel de-a lungul acestor drumuri vechi.

Spre sfârșitul dimineții, se trezise gonind pe un drum prăfuit de țară. Deasupra, crengile copacilor se împleteau formând o boltă. La dreapta și la stânga, lăstărișul des ascundea orice se afla în pădure la o distanță mai mare de douăzeci de metri. Când drumul se deschisese în sfârșit într-un luminiș, se pomenise în fața praveștii Munților Penokee, care se înălțau la vest, și a unei păduri virgine de smarald care se întindea în partea de nord – tocmai până la malul de granit al Lacului Superior. La poalele dealului se găseau o mică clădire albă, din cele de fermă și un hambar roșu, imens. În partea din față a hambarului era îngheșuită o lăptărie, iar în spate era construit un siloz neacoperit, din piatră. La marginea drumului, pe un panou, scria cu litere stângace: „De vânzare“.

Își trăsese mașina pe drumul brăzdat de fâgașe. Parcase, coborâse și aruncase o privire prin geamurile camerei de zi. Nu era nimeni acasă. Clădirea părea neterminată pe dinăuntru. Dăduse un ocol al câmpurilor cu Gus în brațe și, când se întorșese, se așezase pe pragul mașinii, privind norii toamnei plutind pe deasupra.

John Sawtelle era un împătimit cititor și scriitor de epistole. În mod deosebit, îi plăceau ziarele din orașele mai îndepărtate. De curând, se întâmplase să dea peste un articol care vorbea despre un bărbat pe nume Gregor Mendel – un călugăr cehoslovac,

nici mai mult, nici mai puțin –, care făcuse niște experimente foarte interesante cu mazăre. Pentru început, demonstrase că putea prezice cum aveau să arate lăstarii plantelor lui – culoarea florilor și toate cele. Mendelism, așa se chema: studiul științific al eredității. Articolul tratase ideea implicațiilor extraordinare pe care le avea asta asupra înmulțirii vitelor. Bunicul lui Edgar fusese atât de fascinat, încât mersese la bibliotecă, unde găsisese o carte despre Mendel, pe care o citise din scoarță în scoarță. Lucrurile pe care le învățase îi ocupau mintea în cele mai ciudate momente. Își amintise iarăși de viziunea (dacă o putea numi așa) pe care o avusese în momentul în care îi strânsese laba lui Captain la birtul Scorbura. Era una dintre acele rare zile în care toate lucrurile din viața unui om par să se lege. Avea douăzeci și cinci de ani, dar, în decursul ultimului an, îi încărunțise părul. Același lucru i se întâmplase și bunicului său, în vreme ce tatăl lui ajunsese la șaptezeci de ani cu părul complet negru. Nici unul dintre frații lui mai mari nu pășise așa ceva, deși unul dintre ei era chel ca un ou. Mai nou, atunci când John Sawtelle se uita în oglindă, se simțea el însuși ca un bob de mazăre mendeliană.

Stătuse acolo în soare privindu-l pe Gus, cățelușul stângaci cu picioarele groase, care ținutise o lăcustă la pământ cu lăbuțele, apoi o prinsese în gură și-și scuturase capul cu dezgust, lingându-se pe bot. Tocmai începuse să sufoce lăcusta cu partea laterală a grumazului, când, brusc, îl observase pe bunicul lui Edgar privindu-l, cu călcăiele bine înfipite în țărâna drumului și cu degetele de la picioare îndreptate în sus. Cățelul se trăsese în spate mimând surpriza, ca și cum nu l-ar mai fi văzut niciodată pe acel bărbat. Pornise în cercetare de-a bușilea, învârtindu-se de două ori în jurul cozii până să ajungă lângă el.

Era un locșor minunat, se gândise John Sawtelle.

Cum urma să-i explice soției aducerea lui Gus avea să fie ultima dintre grijile lui.

În realitate, agitația nu durase prea mult. Atunci când își propunea, bunicul lui Edgar reușea să transmită un entuziasm fermecător, ceea ce reprezenta una dintre calitățile lui care o atrăsese încă de la început pe Mary. Se pricepea să depene o poveste cuceritoare despre cum aveau să se desfășoare lucrurile. În plus, locuiau de mai bine de un an în casa părinților ei și erau amândoi la fel de nerăbdători să fie pe picioarele lor. Rezolvaseră demersurile de cumpărare a pământului prin poștă și printr-o telegramă.

Edgar aflase lucrurile astea pe când era mic, pentru că părinții lui își păstrau cele mai importante documente într-o cutie de muniție, în fundul debaralei din dormitorul lor. Cutia era cenușie și pe o parte avea o cataramă. Era din metal și, tocmai de aceea, era imună la șoareci. Când nu se găseau ei prin preajmă, Edgar o șterpelea și scormonea să vadă ce era înăuntru. Acolo se aflau certificatele lor de naștere, alături de cel de căsătorie, de actul de proprietate și de istorisirea felului cum ajunseseră să stăpânească acel teren. Dar ceea ce îl interesa cel mai mult era telegrama – o coală groasă, îngălbenită, care purta la antet însemnele Western Union și care conținea un mesaj compus din doar șase cuvinte, fiecare pe câte o hârtiuță lipită cu aracet: „OFERTĂ ACCEPTATĂ ÎNTÂLNII ADAMSKI PENTRU DOCUMENTE“. Adamski era avocatul domnului Schultz; semnătura lui figura pe mai multe documente din cutie. Lipiciul care ținea aceste cuvinte pe telegramă se uscăse odată cu trecerea anilor și, de fiecare dată când Edgar o scotea din cutie, mai cădea câte unul. Primul fusese „DOCUMENTE“, apoi „PENTRU“, după care „ÎNTÂLNII“. În cele din urmă, Edgar renunțase cu totul să mai scoată telegrama, de teamă că, atunci când și „ACCEPTATĂ“ avea să-i aterizeze în poală, cererea familiei lui de a cumpăra pământul avea să primească un răspuns cu totul diferit.

Nu știuse ce să facă în privința cuvintelor desprinse. Socotise că nu era bine să le arunce, așa că le dăduse drumul în cutia de muniție, sperând că nu avea să remarce nimeni.

Puținele lucruri pe care le știau despre familia Schultz le aflaseră locuind în casa pe care o construisese el. De exemplu, datorită faptului că Sawtelle făcuse multe modificări, își dăduseră seama că Schultz lucrase fără boloboace și echere și că nu cunoștea vechea regulă trei-patru-cinci a dulgheriei pentru construirea unghiurilor drepte. Văzuseră că tăiasse chereșteaua dintr-o bucată și că, dacă fusese prea scurtă, o dresese cu adaosuri sau cuie, iar dacă se întâmplase să fie prea lungă, o întepenise mai pieziș în perete. Știau că era cumpătat pentru că umpluse pereții de la temelie cu pietre ca să nu mai dea banii pe ciment, și, din cauza asta, în fiecare primăvară apa se strecura prin crăpături până când pivnița se umplea de te udai până la gleznă. Iar asta, după cum spunea tatăl lui Edgar, îi lămurii că Schultz nu mai ridicase nici o temelie în viața lui.

De asemenea, mai știau că lui Schultz îi plăcea economia – trebuia să fie așa, dacă trăia în pădure –, întrucât casa pe care o construisese reprezenta versiunea în miniatură a hambarului, ale cărui dimensiuni fuseseră împărțite la trei. Ca să vezi asemănările, cel mai bine era să stai pe câmpul din sud, lângă păduricea de mesteceni în fața căreia se găsea crucea mică, albă. Cu puțină imaginație, făcând abstracție de modificările aduse de familia Sawtelle – bucătăria mărită, dormitorul în plus, veranda din spate care se întindea pe toată suprafața laturii de vest –, se putea observa că se păstrasera acoperișul abrupt de pe care zăpada aluneca atât de ușor în timpul iernii, precum și ferestrele care erau tăiate în poziția ușilor duble din capătul hambarului. Coama acoperișului se apleca puțin deasupra aleii, ca o căpiță de fân, interesant, dar nefolositor. Clădirile erau scunde, primitive și simple, la fel ca traiul pe pășune al unei vaci alături de vițelul ei.